

# Artikel 17 PW Inlichtingenplicht

Artikel 17 Participatiewet regelt de *inlichtingenplicht* (eerste lid), medewerkingsplicht (tweede lid) en de verplichting om zich te identificeren met een geldig identiteitsbewijs, anders dan een rijbewijs (derde en vierde lid). Belanghebbende moet uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden melden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat ze *van* invloed kunnen zijn op de bijstandsverlening en meewerken aan de uitvoering *van* de Participatiewet.

## Intro artikel 17 PW Inlichtingenplicht

Hoewel de *inlichtingenplicht* waarschijnlijk de meeste betekenis heeft inzake de verlening *van* bijstand, kan het ook *van* belang zijn dat het college kennis draagt *van* feiten en omstandigheden die betrekking hebben op de arbeidsinschakeling *van* de individuele betrokkene. Om deze reden heeft de inlichtingenverplichting betrekking op zowel de arbeidsinschakeling als het recht op bijstand. Uitgangspunt is dat *van* de betrokkene die een beroep doet op een specifieke overheidsvoorziening, verlangd kan worden dat hij voldoende gegevens en inlichtingen verstrekt die het de uitvoerder *van* die voorziening mogelijk maakt te beoordelen of het beroep op die voorziening terecht wordt gedaan. Het feit dat het college niet alleen bij een aanvraag om bijstand of om ondersteuning bij arbeidsinschakeling, maar ook in andere stadia *van* bijstandsverlening en arbeidsinschakeling, concrete informatie en bewijsstukken (in [artikel 53a](#) heeft een regeling over de door betrokkene te verstrekken bewijsstukken plaats) *van* de betrokkene vraagt, laat onverlet dat de betrokkene onverwijld uit eigen beweging inlichtingen dient te verstrekken indien het hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat die feiten en omstandigheden, of de daarin opgetreden wijzigingen, *van* invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of zijn recht op bijstand. Verstrekt de betrokkene niet of niet alle gevraagde inlichtingen en bewijsstukken, dan heeft dat gevolgen voor de beoordeling *van* het recht op bijstand of ondersteuning bij arbeidsinschakeling.

## Voorlichting door de gemeente

Uitgangspunt is dat de uitkeringsgerechtigde zich goed dient te vergewissen *van* de verplichtingen die het ontvangen *van* een uitkering met zich meebrengt. Het is aan het bestuursorgaan de betrokkene mee te delen welke feiten en omstandigheden hij spontaan moet melden bij het voldoen aan de *inlichtingenplicht*.

Op het college rust niet de verplichting bijstandsgerechtigden in hun eigen taal te informeren over hun verplichtingen. De betrokkene heeft hier een eigen verantwoordelijkheid. Als het een betrokkene vanwege een gebrekkige kennis *van* de Nederlandse taal niet duidelijk zou zijn geweest wat de verplichtingen zijn, dan ligt het op zijn weg om hulp te zoeken om daarover helderheid te verkrijgen ([ECLI:NL:CRVB:2019:922](#)).

Wanneer de gemeente met het oog op het nakomen **van** de inlichtingenverplichting gebruik maakt **van** door informatieformulieren, kunnen zich feiten of omstandigheden voordoen waar in deze formulieren niet uitdrukkelijk naar wordt gevraagd, maar die wel **van** belang kunnen zijn voor de verlening **van** bijstand. Werkzoekende moet deze dan uit eigen beweging melden wanneer het redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze **van** invloed (kunnen) zijn op het recht op bijstand ([ECLI:NL:CRVB:2016:2324](#)).

De inlichtingenverplichting is een open norm. Dat brengt mee dat **van** het college niet kan worden verwacht dat het op voorhand alle concrete situaties benoemt waarmee een bijstandsgerechtigde te maken kan krijgen en die deze moet melden ([ECLI:NL:CRVB:2021:2616](#)).

## **Gevolgen niet nakomen **van** de **inlichtingenplicht****

Iemand die bijstand aanvraagt moet aannemelijk maken dat hij recht heeft op bijstand. De bewijslast **van** de bijstandsbehoevendheid rust dus in beginsel op de aanvrager. Een aanvrager moet daarom feiten en omstandigheden aannemelijk maken die duidelijkheid geven over zijn woon-, leef- en inkomenssituatie. Daarna moet de gemeente in het kader **van** de onderzoeksplicht deze inlichtingen op juistheid en volledigheid controleren. Indien een aanvrager niet aan de inlichtingen- of medewerkingsverplichting voldoet, is dit een grond voor weigering **van** de bijstand indien als gevolg daarvan het recht op bijstand niet kan worden vastgesteld ([ECLI:NL:CRVB:2021:3122](#)). De aanvrager is gehouden de voor een goede beoordeling **van** de aanvraag vereiste gegevens over te leggen. Het bijstandverlenend orgaan is in het kader **van** het onderzoek naar het recht op bijstand ook bevoegd om gegevens te vragen die betrekking hebben op de financiële situatie in de periode die voorafgaat aan de datum met ingang waarvan bijstand wordt gevraagd. Als de aanvrager onvoldoende verifieerbare informatie verstrekt over de wijze waarop hij in de periode voorafgaande aan de aanvraag om bijstand in zijn levensonderhoud heeft voorzien of verklaringen niet onderbouwd met objectieve en controleerbare bewijsstukken volgt daaruit dat een **schending van** inlichtingenverplichting neergelegd in artikel 17. Als gevolg daarvan kan het recht op bijstand niet worden vastgesteld, omdat niet duidelijk is of aanvrager in bijstandbehoevende omstandigheden verkeert ([ECLI:NL:CRVB:2020:987](#)). Een verklaring **van** huisgenoot/vriend is niet een objectief en verifieerbaar gegeven ([ECLI:NL:CRVB:2020:184](#)).

Het is aan de betrokkene om aannemelijk te maken dat hij, als hij wel aan de **inlichtingenplicht** had voldaan, wel recht op aanvullende bijstand zou hebben gehad ([ECLI:NL:CRVB:2019:340](#) zie voor meer nuance [ECLI:NL:CRVB:2020:2954](#)). Daarnaast leidt **schending** tot een boete (zie [artikel 18a PW](#)).

## **Reikwijdte **inlichtingenplicht****

Tot de betrokkenen in de zin **van** het eerste lid behoren niet alleen degenen aan wie bijstand is toegekend, maar ook degenen die aanspraak maken op bijstand [ECLI:NL:CRVB:2016:2748](#). De **inlichtingenplicht** kan niet worden geschonden als de betrokkene weigert om inlichtingen te

verstrekken die niet relevant zijn voor het bepalen **van** het recht op bijstand ([ECLI:NL:CRVB:2016:2748](#)).

Het verrichten **van** op geld waardeerbare activiteiten is een omstandigheid die voor het recht op bijstand **van** belang kan zijn, ongeacht de intentie waarmee die werkzaamheden worden verricht en ongeacht of uit die werkzaamheden daadwerkelijk inkomsten worden genoten. Of het om bedrijfsmatig verrichte of, bij wijze **van** hobby dan wel als vriendendienst uitgeoefende activiteiten gaat, is voor de PW geen relevant onderscheid ([ECLI:NL:CRVB:2022:213](#)).

Een hoeveelheid **van** meer dan 0,5 gram harddrugs is behoudens tegenbewijs een handelshoeveelheid ([ECLI:NL:CRVB:2019:765](#)).

Werkzaamheden die vaker dan incidenteel worden verricht en waarvoor een betrokkene een substantiële beloning ontvangt, zijn niet aan te merken als vriendendiensten en moeten door betrokkene worden gemeld ([ECLI:NL:CRVB:2015:800](#)). Ook voorbereidende werkzaamheden gericht op het verwerven **van** inkomsten worden aangemerkt als een omstandigheid die **van** belang is voor de verlening **van** bijstand, ongeacht of daaruit al dan niet inkomsten worden genoten. Het melden **van** dergelijke voorbereidende werkzaamheden valt daarom onder de **inlichtingenplicht** ([ECLI:NL:CRVB:2005:AT8030](#)). Het stelselmatig aanbieden **van** kostbare goederen bij een bank **van** lening voor verpanding en de geleende bedragen in ontvangst nemen is een feit waarvan mededeling moet worden gedaan omdat dat **van** belang is of kan zijn voor bijstandsverlening ([ECLI:NL:CRVB:2014:1067](#)).

De inlichtingenverplichting **van** artikel 17 is een objectief geformuleerde verplichting, waarbij opzet geen rol speelt. Beoordeeld moet worden of betrokkene inlichtingen had moeten geven en dit heeft nagelaten. Dat het niet melden **van** de inkomsten een gevolg is **van** nalatigheid **van** de bewindvoerder, doet hier niet aan af. Nalatigheid **van** de bewindvoerder komt voor rekening en risico **van** de betrokkene ([ECLI:NL:CRVB:2016:605](#)). Voor de vraag of het belang **van** de inlichtingen voor de vaststelling **van** de (omvang **van**) het recht op bijstand redelijkerwijs duidelijk is, wordt aangesloten bij de wetenschap en het kennisniveau **van** degene die zich als belangenhartiger heeft gepresenteerd ([ECLI:NL:CRVB:2015:3760](#)).

Het gokken op zichzelf is een bezigheid die gemeld moet worden, omdat uit de aard daarvan voortvloeit dat er inkomsten mee kunnen worden verworven ([ECLI:NL:CRVB:2021:629](#)). Met gokken gewonnen bedragen kunnen **van** invloed zijn op de bijstand, ook al worden er ook verliezen geleden. Bij gebreke **van** een administratie over de gewonnen bedragen is het recht op bijstand niet vast te stellen ([ECLI:NL:CRVB:2019:3969](#)). Uit de enkele aanwezigheid **van** betrokkene in het casino kan niet worden afgeleid dat hij daar op dat moment ook gokactiviteiten heeft verricht ([ECLI:NL:CRVB:2021:941](#)). Ook gegevens over online (gok)accounts zijn noodzakelijk om het recht op bijstand te kunnen beoordelen als vaststaat dat winsten niet worden uitbetaald op de persoonlijke bankrekeningen, maar geheel of gedeeltelijk op een of meer online accounts als tegoed blijven staan, al dan niet in de vorm **van** voor geld inwisselbare spaarpunten ([ECLI:NL:CRVB:2021:2289](#)).

Het enkele feit dat betrokkene niet is verschenen op het gesprek waarvoor zij is uitgenodigd, levert geen **schending van** de inlichtingenverplichting op ([ECLI:NL:CRVB:2012:BY0748](#)).

De opbrengst **van** incidentele verkoop **van** privégoederen, al dan niet via internet, wordt in het algemeen niet als inkomen aangemerkt, zodat daarvan in beginsel geen mededeling behoeft te worden gedaan. Is echter sprake **van** een min of meer doorlopende handel dan kan niet **van** incidentele verkoop **van** privégoederen worden gesproken. De opbrengst **van** de verkopen moet dan worden aangemerkt als inkomen waarvan ontvangers **van** bijstand mededeling moeten doen. In die situatie mag de gemeente een deugdelijke administratie of boekhouding verwachten, dat een volledig en verifieerbaar geeft

([ECLI:NL:CRVB:2012:BW5987](#), [ECLI:NL:CRVB:2012:BW5987](#), [ECLI:NL:CRVB:2014:236](#) en [ECLI:NL:CRVB:2014:580](#), [ECLI:NL:CRVB:2021:939](#)).

Als betrokkenen een uitgavenpatroon hebben dat de middelen uit de bijstandsuitkering verre te boven gaan rechtvaardigt dit een conclusie dat inkomsten worden verzwegen

([ECLI:NL:CRVB:2004:AR6021](#)).

De in artikel 60, eerste lid, neergelegde verplichting om inlichtingen te verstrekken geldt ook in de situatie dat een betrokkene aanspraak maakt op een erfdeel. Inlichtingen over het ontstaan **van** de aanspraak op een erfenis en de afwikkeling daarvan zijn immers voor de terugvordering op grond **van** artikel 58, eerste lid, onder f onderdeel 1 **van** belang. Indien hieraan niet wordt voldaan, kan het college de bijstand dan ook op die grond terugvorderen. Als gevolg **van** het niet voldoen aan de in artikel 17, eerste lid, neergelegde inlichtingenverplichting over een erfenisprocedure kan het recht op bijstand niet worden vastgesteld

([ECLI:NL:CRVB:2014:3356](#)). De gemeente is niet gehouden om een betrokkene te informeren over de mogelijke gevolgen **van** de ontvangst **van** dit erfdeel bij melding. Voor een dergelijke verplichting zijn geen aanknopingspunten in de wettelijke bepalingen te vinden

([ECLI:NL:CRVB:2018:2811](#)).

Werkzaamheden gericht op de start **van** een hennepkwekerij en het in bedrijf hebben ervan, worden aangemerkt als omstandigheden die **van** belang zijn voor verlening **van** bijstand, ongeacht of daaruit al inkomen wordt ontvangen ([ECLI:NL:CRVB:2016:4606](#)). Voor mogelijke strafvervolgning op grond **van** de Opiumwet of wegens diefstal **van** elektriciteit geldt dat ook geen sprake is **van** zelfincriminatie voor zover door de melding **van** betrokkene bij het college een strafvervolgning in verband met de hennepcultuur door het openbaar ministerie zou kunnen volgen, indien het college dit gegeven ter kennis zou brengen **van** de politie. Het college is daartoe immers op grond **van** de PW niet verplicht. Zie artikel 66 **van** de PW. Als er nog geen strafvervolgning is ingesteld, strafvervolgning ook nog niet wordt verwacht en er geen concrete band is tussen de procedure waarin de betrokkene verplicht is de informatie te verstrekken en de strafvervolgning, is er geen sprake **van schending van** het nemo teneturbeginsel. **Van** een dergelijk verband is ook in dit geval geen sprake. Betrokken moest immers informatie verstrekken over op geld waardeerbare werkzaamheden en mogelijke inkomsten die **van** belang zijn voor het vaststellen **van** het recht op bijstand. Dit staat in een te ver verwijderd

verband **van** strafrechtelijke vervolging wegens overtreding **van** de Opiumwet en diefstal **van** elektriciteit. Indien het voorgaande al anders zou zijn, kan betrokkene, de bescherming tegen zelfincriminatie inroepen bij de rechter die over die strafrechtelijke vervolging oordeelt ([ECLI:NL:CRVB:2021:2939](#)).

Door geen melding te maken **van** een op naam geregistreerd perceel wordt de inlichtingenverplichting geschonden, onafhankelijk **van** de waarde **van** het perceel. Dat, de aankoopprijs mogelijk onder de geldende grens **van** vrij te laten vermogen lag, doet aan hun inlichtingenverplichting niet af. Het is immers aan het college om vast te stellen wat op dat moment de omvang **van** het vermogen **van** de bijstandsgerechtigden is ([ECLI:NL:CRVB:2017:475](#)).

### **Welke gegevens zijn nodig bij de aanvraag: enkele voorbeelden?**

[ECLI:NL:CRVB:2020:1403](#): de gemeente mag werkzoekende voor de beoordeling **van** zijn recht op bijstand vragen om bewijsstukken over de financiering **van** zijn motorscooter. Dat de waarde ervan onder de vermogensgrens ligt, betekent niet dat aanschaf en bezit **van** een motorscooter niet relevant zijn voor het recht op bijstand. Dat de motorscooter snel **van** zijn naam wordt afgeschreven, brengt ook niet met zich mee dat dat voertuig voor de de bijstand niet meer relevant is.

[ECLI:NL:CRVB:2020:442](#) bevestigt dat specificaties **van** inkomsten (in dit geval **van** AOW- en pensioeninkomsten) noodzakelijk zijn voor een goede beoordeling **van** de inkomenssituatie en daarom noodzakelijk voor de beslissing op de aanvraag. Ze zijn nodig om te kunnen controleren op welke wijze de belastingwetgeving (specifiek: de heffingskortingen) is toegepast en of op het inkomen inhoudingen plaatsvinden.

In [ECLI:NL:CRVB:2019:3049](#) oordeelt de Raad dat met de “tapu senedi” en een bewijs **van** storting **van** de opbrengst **van** de verkoop **van** onroerende zaken in Turkije voldoende objectieve en verifieerbare gegevens zijn verstrekt over deze verkoop en opbrengst. Het niet overleggen **van** een notariële akte kan aanvrager niet worden verweten.

[ECLI:NL:CRVB:2019:3321](#): de Raad vindt het opvragen **van** bankafschriften over een periode **van** 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag noodzakelijk gezien de hoge saldi op die rekeningen (ongeveer € 250.000).

[ECLI:NL:CRVB:2019:1591](#): de gemeente mag aanvrager redelijkerwijs gegevens vragen over zijn financiële situatie in een periode **van** 2 jaar vóór de datum **van** de bijstandsaanvraag wanneer hij vóór de aanvraag gedurende 10 jaar in het buitenland heeft gewoond en zijn verklaring waarvan hij heeft geleefd onvoldoende met verifieerbare bewijsstukken onderbouwt. Dat is geen onevenredige inbreuk op zijn persoonlijke levenssfeer. De gemeente kan het recht op bijstand niet op een minder ingrijpende wijze beoordelen.

### **Betekenis oordeel **van** strafrechter omtrent feiten**

De gemeente is niet gebonden aan een oordeel **van** strafrechter omtrent feiten. Dit komt omdat in de strafrechtelijke procedure andere rechtsvragen spelen en andere bewijsregels **van** toepassing zijn. Bij **schending van** de inlichtingenverplichting, bedoeld in artikel 17, en het bepaalde in artikel 54 lid 3, speelt, anders dan in de strafrechtelijke procedure, opzet geen rol. Tevens is **van** belang dat in de bestuursrechtelijke procedure minder strenge bewijsregels gelden dan in de strafrechtelijke procedure. Voor een veroordeling in de strafrechtelijke procedure is immers nodig dat buiten redelijke twijfel komt vast te staan dat de betrokkene de verweten gedragingen heeft begaan. Voor het besluit tot herziening, intrekking en terugvordering **van** de bijstand is slechts vereist dat aannemelijk is dat betrokkene de verweten gedraging heeft begaan. Enige mate **van** twijfel staat daaraan dus, anders dan in de strafrechtelijke procedure, niet in de weg ([ECLI:NL:CRVB:2018:2496](#), [ECLI:NL:CRVB:2018:2577](#) en [ECLI:NL:CRVB:2018:2398](#)).

Ingevolge artikel 6, tweede lid, EVRM wordt eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld voor onschuldig gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan. Deze onschuldpresumptie brengt volgens de rechtspraak **van** het Europees Hof voor de Rechten **van** de Mens mee dat het publieke organen en autoriteiten niet is toegestaan om na een strafrechtelijke vrijspraak in een latere bestuursrechtelijke procedure alsnog twijfels te uiten over de onschuld **van** een betrokkene ten aanzien **van** het feit waarvan hij is vrijgesproken. Een inhoudelijke beoordeling **van** de gemeente kan niet zover gaan dat twijfel wordt opgeroepen over de juistheid **van** de gronden **van** de in de arresten **van** het hof vervatte vrijspraken ([ECLI:NL:CRVB:2018:2399](#) en [ECLI:NL:CRVB:2020:3016](#)). Voor een geslaagd beroep op dit aspect **van** de onschuldpresumptie dient de betrokkene te stellen en te bewijzen dat een voldoende verband ('link') bestaat tussen de strafrechtelijke procedure en de latere bejegening door een bestuurlijke autoriteit of de latere gerechtelijke procedure. Het hiervoor bedoelde verband met artikel 6, tweede lid, **van** het EVRM is niet beperkt tot de situatie waarin de strafrechtelijke procedure is geëindigd in een vrijspraak, maar kan ook aan de orde zijn indien de strafrechtelijke procedure is geëindigd in een sepot ([ECLI:NL:CRVB:2021:569](#)). Een voorwaardelijk sepot kan niet zondermeer gelijkgesteld worden aan een sepot ([ECLI:NL:CRVB:2021:1852](#) en [ECLI:NL:CRVB:2021:2665](#)).

## Het melden **van** vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk dient, ook als er geen sprake is **van** inkomsten, te worden gemeld bij de gemeente. Immers, ook bijstandsgerechtigden die vrijwilligerswerk doen, moeten beschikbaar blijven voor een betaalde baan. Indien een bijstandsgerechtigde vrijwilligerswerk niet meldt, geeft de gemeente op grond **van** de sanctiebepalingen een waarschuwing of legt, bijvoorbeeld wanneer sprake is **van** een benadelingsbedrag of recidive, een boete op (brief SZW aan TK d.d. 28 september 2015, vergaderjaar 2015–2016, 17 050, nr. 521).

## Samenhang inlichtingenverplichtingen en de medewerkingsverplichting

Uit de geschiedenis en systematiek [van](#) artikel 17, eerste en tweede lid, volgt dat de inlichtingenverplichtingen en de medewerkingsverplichting als het ware in elkaars verlengde liggen en in onderlinge samenhang, alsmede in verbinding met [artikel 53a](#) (verstrekking en onderzoek gegevens), dienen te worden gezien. Worden deze verplichtingen niet nagekomen dan kan op grond [van artikel 54](#), eerste en vierde lid, tot opschorting en, bij niet herstel [van](#) het verzuim binnen de gestelde termijn, tot intrekking [van](#) de bijstand worden overgegaan. Het niet nakomen [van](#) de inlichtingenverplichting leidt voorts tot een bestuurlijke boete op grond [van artikel 18a](#).

Bij niet nakoming [van](#) een onder de termen [van artikel 9](#), eerste lid, aanhef en onder b, [van](#) de vallende, verplichting ligt geen keuzemogelijkheid voor in die zin dat ofwel [van](#) de bevoegdheid als bedoeld in artikel 54, eerste en vierde lid, [van](#) de gebruik kan worden gemaakt ofwel een verlaging [van](#) de bijstand op grond [van](#) artikel 18, tweede lid, in samenhang met de in artikel 8, eerste lid, onder a, bedoelde verordening dient te worden toegepast. Bij verwijtbare niet-nakoming [van](#) een verplichting als hier aan de orde is een sanctie op grond [van](#) artikel 18, tweede lid, aangewezen ([ECLI:NL:CRVB:2018:4124](#)).

## **Omkering bewijslast bij niet nakomen [inlichtingenplicht](#)**

Indien na een [schending van](#) de inlichtingenverplichting de door betrokkene achteraf gestelde en aannemelijk gemaakte feiten geen grondslag bieden voor een precieze vaststelling [van](#) het recht op bijstand, dan is de gemeente, indien mogelijk, gehouden schattenderwijs vast te stellen tot welk bedrag de betrokkene in ieder geval wel recht op bijstand zou hebben, op basis [van](#) de vaststaande feiten en omstandigheden, waarbij het eventuele nadeel voor betrokkene, voortvloeiende uit de resterende onzekerheden, wegens de [schending van](#) de inlichtingenverplichting voor diens rekening gelaten mag worden ([ECLI:NL:CRVB:2011:BT5852](#)). Het schatten kan onder meer op basis [van](#) een deugdelijke administratie of betrouwbare getuigenverklaringen ([ECLI:NL:CRVB:2018:4124](#)).

Als een betrokkene over de verrichte werkzaamheden niet onverwijld mededeling heeft gedaan is onzekerheid ontstaan over de exacte periode(n) waarin de werkzaamheden zijn verricht, over de omvang daarvan en het daarmee verworven inkomen. Aldus is onvoldoende inzicht ontstaat over de middelen waarover betrokkene beschikte of redelijkerwijs had kunnen beschikken. Dit komt voor risico [van](#) de betrokkene aangezien niet met voldoende zekerheid te beoordelen valt of en zo ja, in hoeverre in de in geding zijnde periode recht op (aanvullende) bijstand bestond (CRvB 3 oktober 2000, nr. 98/6394 NABW, JABW 2000/178). Volgens vaste rechtspraak veronderstelt de aanwezigheid op een werkplek tijdens reguliere arbeidsuren dat de desbetreffende persoon bij geconstateerde aanwezigheid ook daadwerkelijk op geld waardeerbare arbeid heeft verricht. Het is dan aan betrokkene om het tegendeel aannemelijk te maken ([ECLI:NL:CRVB:2016:3024](#)).

## **Term onverwijld**

Het UWV hanteert als regel dat onverwijld aan de spontane inlichtingenverplichting is voldaan als de inlichtingen over de wijziging **van** feiten of omstandigheden binnen één week is ontvangen (Beleidsregel boete werknemer 2017, Stcrt. Nr. 56097 25 oktober 2016).

## **Verbod op dubbele gegevensuitvraag**

Een verbod op dubbele gegevensuitvraag geldt voor UWV, SVB en gemeenten bij de door hen uitgevoerde wetten rond werk en inkomen. Dit zijn de Wet SUWI, Participatiewet, IOAW, IOAZ, WW, TW, ZW, WIJ, Wet WIA, WAO, WAJONG, AKW, AOW, ANW. In de eerste plaats geldt dit voor gegevens uit de polisadministratie, de Brp en de verzekerdenadministratie **van** de SVB. Dit lid voorziet in de mogelijkheid om registraties (c.q. gegevens daaruit) aan te wijzen waarvoor het verplichte gebruik tevens geldt. Dit doet recht aan het gegeven dat de (elektronische) ondersteuning **van** de eenmalige gegevensuitvraag via een groeipad wordt ontwikkeld.

Het verbod op dubbele gegevensuitvraag, impliceert dat waar de organisaties informatie aan de betrokkene vragen, deze slechts verplicht is om gegevens te leveren voor zover deze niet verkregen kunnen worden uit een aantal met name genoemde administraties. De burger kan aan de geformuleerde bepalingen een recht ontleen, dat hij kan inroepen tegenover de organisaties. Omdat activiteiten en beslissingen **van** de ketenorganisaties vaak belangrijke (rechts)gevolgen voor de burger hebben, dient de betrokkene inzicht te hebben in gegevens die daarvoor de basis vormen. Wanneer de organisaties dus gegevens gebruiken die niet rechtstreeks **van** de betrokkene komen (bijvoorbeeld bij de omgekeerde intake), worden deze aan de betrokkene getoond (vooringevuld formulier), waarop de betrokkene de mogelijkheid heeft de juistheid en volledigheid te verifiëren. Waar nodig kan de betrokkene zijn recht jegens de registratiehouder **van** het betreffende gegeven uitoefenen tot correctie daarvan. Door het ondertekenen **van** het formulier verklaart de betrokkene tenslotte dat de (vooringevulde) gegevens juist zijn, en dat er geen verdere relevante zaken zijn te melden. Bij het bekendmaken **van** het uiteindelijke besluit **van** de organisatie dient ook inzichtelijk te zijn op basis **van** welke gegevens, feiten en omstandigheden dit tot stand is gekomen. In aansluiting hierop wordt het iedere organisatie in bijzondere situaties toegestaan alsnog de gegevens bij de betrokkene op te vragen. Dit kan aan de orde zijn indien bij de uitvoering blijkt, dat ten aanzien **van** die betrokkene verwacht kan worden dat de kwaliteit (actualiteit, volledigheid) **van** de uit administraties te verkrijgen gegevens tekortschiet of wanneer daarover gerede twijfel bestaat. De organisatie heeft in dit geval echter wel een motiveringsplicht richting de betrokkene. De organisaties kunnen overigens slechts in individuele gevallen hierop een beroep doen en nooit generiek wat betreft een bepaalde administratie of gegeven. De verplichting tot eenmalige gegevensuitvraag is uitgewerkt in artikel 5.2a **van** het Besluit SUWI en gebaseerd op artikel 53a.

Op de wettelijk vastgelegde **inlichtingenplicht** kan slechts een uitzondering worden gemaakt bij ministeriële regeling. Bij Regeling tot vaststelling **van** de uitzondering **van** de **inlichtingenplicht** (Stcrt Nr. 17689 30 maart 2017) [Regeling uitzondering inlichtingenplicht](#) is hierin voorzien, ingaande 1 juni 2017. Het is niet mogelijk om dit

op een andere wijze (wijzigen beleidsregels bijvoorbeeld) te regelen. De verwachting is dat deze regeling in de komende jaren nog zal worden uitgebreid met andere gegevens. Twee factoren zijn **van** belang om te bepalen of gegevens uitgezonderd kunnen worden **van** de **inlichtingenplicht**. Te weten:

1. Beschikbaarheid: de gegevens zijn opgenomen in de (basis)registraties waartoe de ketenpartners toegang hebben;
2. Kwaliteit: de gegevens zijn voldoende actueel en volledig ten aanzien **van** het doel waarvoor ze gebruikt worden. De gegevens die in deze regeling zijn opgenomen voldoen aan beide factoren.

De **inlichtingenplicht** geldt niet ten aanzien **van** gegevens ten behoeve **van** gemeenten en SVB die in de basisregistratie personen zijn opgenomen ten aanzien **van**:

a. een **adreswijziging**,

b. het **sluiten of eindigen** **van** een huwelijk of geregistreerd partnerschap

Voor het SVB bovendien gegevens betreffende:

c. **overlijden**

d. **wijzigingen in de inkomstenverhouding**, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel

i, **van** het Besluit SUWI (gegevens over de inkomstenverhouding: personeelsnummer, soort inkomstenverhouding, collectieve arbeidsovereenkomst, risicopremiegroep, sector, datum begin en einde **van** inkomstenverhouding, reden einde inkomstenverhouding en code invloed verzekeringsplicht);

e. **wijzigingen in de hoogte** **van** het loon, blijkend uit de loongerelateerde gegevens, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel j, Besluit SUWI ( loongerelateerde gegevens: lonen, aantal SV-dagen, aantal verloonde uren, ingehouden loonbelasting en premie volksverzekeringen, inkomensafhankelijke bijdrage als bedoeld in [artikel 41 van de ZVW](#), verzekeringssituatie ZVW, andere gegevens **van** belang voor de heffing **van** inkomstenbelasting en toegepaste kortingen).

## **Intro artikel 17 PW Medewerkingsverplichting**

Het tweede lid **van** artikel 17 bevat een algemene medewerkingsverplichting die zowel geldt ten aanzien **van** de arbeidsinschakeling als de verlening **van** bijstand. Het college vertaalt de algemene medewerkingsverplichting in individuele situaties in een of meer concrete verplichtingen. Zo kan bijvoorbeeld **van** de klant gevergd worden dat hij medewerking verleent aan een huisbezoek (zie hierover ook [artikel 53a PW, tweede en derde lid](#)). Het niet verlenen **van** de specifiek verlangde medewerking, kan aanleiding vormen de verlening **van** bijstand op te schorten, met toepassing **van** [artikel 54 PW](#).

Het bepaalde in artikel 17 PW, tweede lid biedt op zichzelf geen toereikende grondslag om tot beëindiging **van** de bijstandsverlening over te gaan (CRvB 24 juli 2001, nr. 99/3312 NABW, RSV 2001/210).

## Intro artikel 17 PW Vaststelling van identiteit

### Vaststelling van de identiteit

Het derde en het vierde lid van artikel 17 bieden ondersteuning van de hoofdverplichting tot het verstrekken van relevante informatie. Zij dienen om de juistheid van de verschaft informatie te kunnen verifiëren. Het zich kunnen legitimeren met een geldig legitimatiebewijs is een voorwaarde om aanspraak te kunnen maken of te behouden op een voorziening ingevolge de PW.

De nationaliteit is van belang voor de vaststelling van de identiteit van de betrokkene en zodoende voor de vaststelling van het recht op bijstand (artikel 11).

### Rijbewijs en DigiD

Een rijbewijs voldoet niet omdat dat het Europese Hof van Justitie in Luxemburg op 10 juli 2003 de wijze van registratie van buitenlandse rijbewijzen in Nederland bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer heeft afgekeurd als in strijd met het gemeenschapsrecht (TK, 2003-2004, 29 218, nr. 11).

Het volstaan met een controle via DigiD registratie in combinatie met inzage in de BRP of Suwinet leidt tot een onrechtmatige uitkering (brief SZW aan TK van 24 november 2020, nr 151539). De Commissie besluit begroting en verantwoording (ex artikel 75 van het BVV) stelt zich op het standpunt dat "Tekortkomingen bij de uitvoering van de identificatieplicht bij de bijstandsverlening zijn aan te merken als een niet financiële onrechtmatigheid. Dat betekent het niet naleven van (financiële wetgeving) zonder (directe) financiële gevolgen. Indien blijkt dat de gemeente überhaupt geen activiteiten heeft ontplooid om de identiteit van de bijstandsaanvrager vast te stellen (dus noch via het identiteitsbewijs, noch via DigiD/BRP/Suwinet), zal er bij de jaarrekening 2021 sprake zijn van een financiële onrechtmatigheid." Bron: [Vraag en antwoord rechtmatigheidstekortkomingen bij uitvoering identificatieplicht bij bijstandsverlening · Commissie BBV \(Besluit Begroting en Verantwoording\)](#)

### Daklozen en psychiatrische patiënten

Er zijn personen die niet over een geldig legitimatiebewijs beschikken of dit binnen de kortste keren weer kwijt zijn. Het gaat dan vooral om daklozen, thuislozen, verslaafden en psychiatrische patiënten. Bovendien komt het ook voor dat de BRP niet in staat is om de identiteit vast te stellen. In zulke gevallen kan de verplichting tot identificatie op een andere wijze worden ingevuld. Als de sociale dienst na onderzoek van de BRP of na eigen onderzoek van oordeel is dat de identiteit voldoende is vastgesteld, kan de dienst zelf een identiteitsbewijs maken. De gemeente kan zo'n legitimatiebewijs of een kopie, dan zelf bewaren (Publicatie van SZW van april 1994, nr. i 578 inzake identificatieplicht).

## Identificatie

Op grond **van** artikel 1, eerste lid, 1° tot en met 3° **van** de Wet op de identificatieplicht worden de volgende documenten aangewezen als documenten waarmee in bij de wet aangewezen gevallen de identiteit **van** personen kan worden vastgesteld:

1°. een geldig reisdocument als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a, b, c, d, e en g, of tweede lid, **van** de Paspoortwet;

2°. de documenten waarover een vreemdeling ingevolge de Vw 2000 moet beschikken ter vaststelling **van** zijn identiteit, nationaliteit en verblijfsrechtelijke positie;

3°. een geldig nationaal, diplomatiek of dienstpaspoort dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat **van** de EU of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, voor zover de houder de nationaliteit **van** die andere lidstaat bezit.

In artikel 2, eerste lid, **van** de Paspoortwet worden als reisdocumenten **van** het Koninkrijk der Nederlanden aangewezen: nationaal en diplomatiek paspoort, dienstpaspoort, reisdocument voor vluchtelingen of vreemdelingen, nooddokument en andere reisdocumenten, door Onze Minister vast te stellen.

## Jurisprudentie

### Aanvraag/melding zonder (geldige) legitimatie

Anders dan in de situatie waarop de uitspraak [ECLI:NL:CRVB:2012:BW7516](#) ziet, waarbij de betrokkene geen legitimatiebewijs bij zich had, had betrokkene bij haar bezoek aan het UWV een verlopen identiteitskaart en een rijbewijs bij zich. Zij is weggestuurd wegens het ontbreken **van** een geldig legitimatiebewijs. Het ontbreken **van** een geldig legitimatiebewijs levert op zichzelf echter geen grond op om registratie **van** naam, adres en woonplaats te weigeren, geen aanvraagformulier uit te reiken en geen afspraak te maken voor de ontvangst **van** de aanvraag. Indien een geldig identiteitsbewijs bij de behandeling **van** de aanvraag nog steeds ontbreekt, dient het college daartoe een herstelkans te bieden op de voet **van** artikel 4:5 Awb ([ECLI:NL:CRVB:2012:BX1284](#)).

## Wat moet u doen als een legitimatiebewijs niet meer geldig is tijdens de bijstandsverlening?

### Vraag

Een betrokkene met de Duitse nationaliteit woont al meer dan 10 jaar in Nederland en ontvangt 9 jaar een bijstandsuitkering. Nu is haar Duitse paspoort verlopen. Wat voor invloed heeft dit op de bijstandsuitkering?

### Antwoord

In artikel 17 lid 3 en lid 4 PW staat de verplichting om een geldig legitimatiebewijs te tonen. Het kunnen legitimeren met een geldig legitimatiebewijs is niet alleen een voorwaarde voor het verkrijgen maar ook het behouden **van** het recht op bijstand.

Het advies is om de betrokkene een hersteltermijn te geven om een geldig legitimatiebewijs te overleggen. Doet zij dit niet dan kunt u de uitkering opschorten en haar nogmaals een termijn geven (artikel 54 lid 1 PW). Het moet wel om een redelijke termijn gaan. Deze kan in het geval **van** de betrokkene langer zijn omdat zij wellicht wat langere procedures moet doorlopen.

Voor de volledigheid: de bijstandsuitkering kan hooguit worden beëindigd (per opschortingsdatum) als de betrokkene geen geldig legitimatiebewijs overlegt. Voor het met terugwerkende kracht intrekken en terugvorderen is geen grondslag.

## Moet betrokkene bij gebruik van een tussenrekening alsnog loonstroken inleveren?

### Vraag

Voor klanten die opzien tegen het administratieve gedoe bij parttime werkaanvaarding, maken wij gebruik **van** een tussenrekening. Op de tussenrekening komt het loon en de aanvullende uitkering binnen. Vanuit de tussenrekening vindt er één keer per maand een betaling plaats. Op die manier is duidelijk voor betrokkene wanneer het geld binnenkomt en hoeveel dit is. Wij hebben nog wel de loonstroken nodig. Voor de berekening **van** de inkomstenvrijlating, een nabetaling reiskosten etc. Kunnen wij ook in deze situatie, wanneer de betaling al heeft plaatsgevonden, het volledige recht op uitkering opschorten en intrekken als betrokkene de loonstroken niet inlevert?

### Antwoord

Het recht op betaling **van** de bijstand kan in 3 situaties worden opgeschort situatie 1 is in jouw casus **van** belang:

"Betrokkene verstrekt geen of onvoldoende gegevens en deze gegevens zijn wel **van** belang voor de verlening **van** de bijstand. U vraagt bijvoorbeeld om gegevens **van** betrokkene en hij reageert niet (of onvoldoende) op het informatieverzoek."

De vraag die voorligt is dan of de gevraagde gegevens, de loonstroken, **van** belang zijn voor de verlening **van** bijstand. Bij loonstroken is dit duidelijk: die zijn **van** belang zijn om het recht op bijstand of de hoogte **van** de bijstandsuitkering vast te stellen. Dat iemand meedoet aan een programma dat duidelijkheid geeft over het betaalmoment en dergelijke maakt dit niet anders. Wanneer u betrokkene verzoekt om loonstroken in te dienen en betrokkene en betrokkene geeft hier bij herhaling geen gehoor aan, dan kan het recht op bijstand opgeschort worden.

Het gebruik **van** deze tussenrekening moet ervoor zorgen dat de betrokkene wordt ontzorgd. We adviseren dan ook om vóór het gebruik **van** dit systeem betrokkene zijn werkgever te laten machtigen om de loonstroken rechtstreeks naar de gemeente te sturen. Verder kunt u als gemeente ook de **inlichtingenplicht** **van** de werkgever gebruiken zoals is vastgesteld in artikel 63 PW. Hierdoor hoeft u betrokkene niet extra te belasten met het aanleveren **van** gegevens.